

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 466/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Piovarčím ml., Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 39/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský

súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 39/2015 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dochádza v dosiaľ právoplatne neskončenom napadnutom konaní vedenom krajským súdom proti žalovaným: spoločnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „žalovaný v 1. rade“), [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „žalovaný v 2. rade“) a [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „žalovaný v 3. rade“, spolu len „žalovaní“). Sťažovateľ má v tomto konaní postavenie žalobcu.

Predmetom napadnutého konania je náhrada škody, ktorá sťažovateľovi vznikla 14. júna 2008 pri automobilových pretekoch, ktorých organizátorom bol žalovaný v 1. rade, pričom žalovaný v 2. rade bol účastníkom súťaže rovnako ako sťažovateľ, ktorý mu spôsobil škodu osobným motorovým vozidlom, ktorého vlastníkom bola žalovaná v 3. rade.

Napadnuté konanie začalo 30. apríla 2009 podaním žaloby na Okresnom súde Rožňava (ďalej len „okresný súd“) a bolo vedené pod sp. zn. 6 C 46/2009. Okresný súd medzitýmnym rozsudkom z 15. júla 2011 rozhodol, že žalovaní zodpovedajú za škodu, ktorá sťažovateľovi vznikla, do výšky 100 % vzniknutej škody spoločne a nerozdielne. Rozsudok okresného súdu potvrdil krajský súd rozsudkom sp. zn. 11 Co 327/2011 z 28. marca 2012. Uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 10. apríla 2012.

Následne okresný súd rozsudkom z 23. septembra 2014 vo vzťahu k výške škody rozhodol tak, že žalovaných zaviazal spoločne a nerozdielne na náhradu sumy 735,57 € z titulu škody na zdraví bolestného a sumy 4 157,97 € z titulu vecnej škody, všetko so 6,5 % ročným úrokom z omeškania od 29. novembra 2008 do zaplatenia. Zároveň ich okresný súd zaviazal na úhradu trov konania a štátom zálohovaných trov dokazovania.

Proti rozsudku okresného súdu z 23. septembra 2014 podali žalovaný v 1. rade a sťažovateľ vo výroku o trovách konania odvolanie. Z uvedeného dôvodu okresný súd vec postúpil krajskému súdu, kde sa, ako uvádza sťažovateľ, nachádza od 23. januára 2015. Od toho času sa podľa sťažovateľa vo veci vôbec nekonalo, a to aj napriek tomu, že predmetná vec krajskému súdu ako odvolaciemu súdu na rozhodnutie napadla už pred viac ako jeden a štvrt' rokom, čo podľa sťažovateľa svedčí o tom, že po túto dobu bol krajský súd nečinný.

Sťažovateľ pre úplnosť dodáva, že celé konanie v súhrne trvá už sedem rokov, pričom do dnešného dňa nebolo právoplatne skončené.

Sťažovateľ po poukázaní na príslušnú judikatúru ústavného súdu zaoberajúcu sa posudzovaním porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. III. ÚS 61/98, II. ÚS 26/95, III. ÚS 14/00, I. ÚS 19/00, I. ÚS 47/96, II. ÚS 71/01, II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98) uvádza, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, tak v tomto prípade ide o štandardnú agendu všeobecných súdov, preto ju nemožno hodnotiť ako právne ani fakticky zložitú.

Sťažovateľ k tomu uvádza, že *„v danej veci navyiac súd právoplatne rozhodol o základe nároku medzitýmnym rozsudkom, preto je v rámci odvolacieho konania potrebné posudzovať iba samotnú výšku nároku. Navyiac, zo strany žalovaných v rade 2/ a 3/ došlo po doručení rozsudku súdu I. stupňa k dobrovoľnej úhrade na nich pripadajúcej časti škody z titulu bolestného a z titulu vecnej škody, rovnako tak pomernej časti prisúdenej náhrady trov konania, v zmysle rozsudku súdu I. stupňa.*

Mám za to, že všetky tieto aspekty iba významne uľahčili Krajskému súdu Košice celkové posúdenie právnej veci a rozhodnutie o nej, preto odmietam tvrdenie, že by túto vec bolo prípustné považovať za právne, prípadne fakticky náročnú.“

Vo vzťahu k správaniu účastníkov napadnutého konania uvádza, že z jeho strany k žiadnym priet'ahom nedošlo, postupoval v súlade so zákonom, dodržiaval zákonom

a súdom stanovené lehoty a aj z jeho doterajších písomných a ústnych prednesov v rámci konania pred okresným súdom je nepochybne zrejmé, že má záujem na včasnom a definitívnom skončení súdneho sporu a vyriešení celej záležitosti, preto neexistuje dôvod, aby akýmkoľvek spôsobom zavinil priet'ahy v s'ťažnosťou napadnutom konaní.

Rovnaký postoj podľa s'ťažovateľa možno zistiť aj u žalovaných v 2. a 3. rade, keďže títo časť vzniknutej škody spolu s časťou trov konania dobrovoľne uhradili. Z uvedeného je podľa neho zrejmé, že ani títo účastníci konania nemohli nijakým spôsobom zaviníť priet'ahy v konaní.

Naopak, vo vzťahu k žalovanému v 1. rade s'ťažovateľ uvádza, že zo strany žalovaného v 1. rade je pozorovaný v priebehu celého konania účelový a špekulatívny prístup, ktorým podľa s'ťažovateľa žalovaný v 1. rade sleduje jediný cieľ, a to oddialiť definitívne rozhodnutie vo veci samej. Podľa s'ťažovateľa o tom svedčia aj posledné úkony žalovaného v 1. rade, resp. jeho právneho zástupcu, pretože žalovaný v 1. rade napadol rozsudok okresného súdu z 23. septembra 2014 odvolaním, ktoré podľa s'ťažovateľa nespĺňalo náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku. Následne žalovaný v 1. rade svoje odvolanie doplnil aj písomným podaním zo 14. decembra 2015, čo je podľa s'ťažovateľa v zrejmom rozpore s platnou právnou úpravou, keďže „*rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie*“. Tento postup s'ťažovateľ považuje za rýdzo účelový, no v prípade, ak by krajský súd ako odvolací súd postupoval vo veci bez zbytočných priet'ahov, bola by už vec v rámci odvolacieho konania rozhodnutá dávno predtým, než by žalovaný v 1. rade svoje odvolanie doplnil podaním z decembra 2015.

Vo vzťahu k spôsobu, akým v napadnutom konaní postupuje krajský súd, s'ťažovateľ je toho názoru, že k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy došlo tak v dôsledku nekonania krajského súdu, ako aj jeho konaním, ktoré nesmerovalo k odstráneniu právnej neistoty s'ťažovateľa. Podľa s'ťažovateľa neexistovala zákonná prekážka na to, aby krajský súd vo veci nekonal. Domnieva sa, že je zákonnou povinnosťou každého všeobecného súdu vrátane krajského

súdu, aby v každej prerokúvanej právnej veci postupoval tak, aby „vo veciach nevznikali prietahy v konaní, čím u účastníkov jednotlivých konaní vzbudzujú súdy pocit právnej neistoty a straty dôvery v súdy ako inštitúcie, ktoré majú občanom tohto štátu garantovať ochranu a vymožitelnosť ich práv“.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že 22. marca 2016 podal predsedovi krajského súdu sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predseda krajského súdu prípisom sp. zn. Spr 44/2016 z 5. apríla 2016 právnej zástupkyňi sťažovateľa doručeným 21. apríla 2016 sťažovateľovi oznámil, že jeho sťažnosť odkladá z dôvodu absencie úradne overeného „plnomocenstva“.

Sťažovateľ namieta, že na uvedený prípis predsedu krajského súdu písomne reagovala jeho právna zástupkyňa podaním z 22. apríla 2016, v ktorom namietala tvrdenie predsedu krajského súdu o absencii úradne overeného „plnomocenstva“, keďže toto bolo nepochybne súčasťou sťažnosti na prietahy, pričom táto skutočnosť vyplýva aj z podacej pečiatky podateľne krajského súdu, z ktorej podľa sťažovateľa možno zistiť, že súčasťou sťažnosti je aj jedna príloha „plnomocenstvo“. Sťažovateľ namieta, že na toto podanie predsedu krajského súdu do dnešného dňa nijako nereagoval. Predseda krajského súdu žiadne stanovisko nezaujal ani k samotnej námietke týkajúcej sa prietahov v napadnutom konaní.

Sťažovateľ zastáva názor, že v dôsledku prietahov v konaní na krajskom súde došlo k následkom, ktoré sa už nedajú zásadne napraviť alebo odstrániť.

Podľa sťažovateľa „vzhľadom na skutočnosť, že označený súd si v rozpore s princípmi právneho štátu, resp. v rozpore správnymi predpismi, neplní jednu zo svojich základných úloh, a to poskytnutie rýchlej a účinnej ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov súdneho konania, dochádza k takému neúnosnému predlžovaniu súdneho konania, že u mňa ako u sťažovateľa vyvoláva dojem, že predmetný súdny spor, napriek svojej pomernej jednoduchosti, nebude možné skončiť“.

Celý priebeh konania na Krajskom súde Košice u mňa vzbudzuje silný pocit straty dôvery k súdu ako inštitúcii, ktorej hlavnou úlohou je ochrana zákonnosti, a ktorá svojim postupom porušuje základný zákon štátu, resp. jedno zo základných práv zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky...“.

Sťažovateľ preto navrhuje, aby ústavný súd na základe už uvedených skutkových a právnych skutočností a vykonaného dokazovania vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1) Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/39/2015 porušené bolo.

2) Krajskému súdu Košice sa v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/39/2015 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3) Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 Eur, ktoré je Krajský súd Košice povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4) Krajský súd Košice je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet jeho právneho zástupcu, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením odmietnuť bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie

tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, II. ÚS 328/06).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd spis spolu s odvolaním sťažovateľa a odvolaním žalovaného v 1. rade postúpil na konanie a rozhodnutie krajskému súdu ako odvolaciemu súdu 23. januára 2015. Konanie na krajskom súde teda ku dňu podania sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu trvalo jeden rok a viac ako tri mesiace. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že krajský súd v napadnutom konaní 25. mája 2016 vyhlásil rozsudok, pričom spis sa aktuálne nachádza u sudcu, ktorému plynie 30-dňová lehota na vypracovanie písomného vyhotovenia rozsudku.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05).

Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Preto ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

Ústavný súd v nadväznosti na to poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03).

Na základe uvedeného a s prihliadnutím na to, že v napadnutom konaní už bolo medzičasom vydané rozhodnutie, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania v okolnostiach daného prípadu nie je takej povahy, aby bolo možné v danej veci vysloviť porušenie označeného práva sťažovateľa. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016